

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 36/2023-76

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3022/2017-2872 z 30. marca 2022, č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022, č. k. 57Er/3023/2017-2388 z 30. marca 2022, č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022 a č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3022/2017-2872 z 30. marca 2022, výrokom I a III uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022, uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3023/2017-2388 z 30. marca 2022, výrokom I a III uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022, výrokom I a III uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3022/2017-2872 z 30. marca 2022, uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022 vo výroku I a III, uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3023/2017-2388 z 30. marca 2022, uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022 vo výroku I a III a uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 vo výroku I a III **zrušuje a vec vracia** Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

4. Sťažovateľovi a zúčastnenej osobe – spoločnosti [REDACTED], náhradu trov konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ je povereným súdnym exekútorom v exekučných konaniach vedených na návrh oprávneného [REDAKOVANÉ] (pôvodne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]), proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] „[REDAKOVANÉ]“ [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinný“).

3. V predmetných exekučných konaniach zabezpečil sťažovateľ hnutelný majetok patriaci povinnému, a to zemný plyn. Zabezpečenie bolo vykonané prostredníctvom tretej osoby, spoločnosti [REDAKOVANÉ], keďže súdny exekútor nebol a ani nie je spôsobilý sám zabezpečiť, t. j. úschovu zemného plynu vykonať, a zabezpečený zemný plyn ani nebolo možné ponechať v tranzitnej sieti. Úschova bola zabezpečená písomnou zmluvou so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ktorá sa zaviazala zabezpečený zemný plyn prevziať a na výzvu súdneho exekútora opätovne vrátiť (dodať) podľa určenia súdneho exekútora; t. j. buď vydražiteľovi alebo povinnému. V súvislosti so zabezpečením majetku povinného vznikli ďalšie trovy exekúcie, ktoré sťažovateľ priebežne oznamoval povinnému a oprávnenému upovedomeniami o ďalších trovách exekúcie. Proti týmto upovedomeniam o ďalších trovách exekúcie podával povinný námietky.

4. Sťažovateľ v konaní sp. zn. 57Er/3022/2017 upovedomil 21. decembra 2018 o ďalších trovách exekúcie za obdobie od 1. augusta 2018 do skončenia úschovy. Námietky povinného zamietol exekučný súd uznesením č. k. 57Er/3022/2017-1226 z 25. marca 2019.

5. Sťažovateľ rovnako v konaní sp. zn. 57Er/3023/2017 upovedomil 18. marca 2019 o ďalších trovách exekúcie za obdobie od 1. augusta 2018 do skončenia úschovy. Námietky povinného zamietol exekučný súd uznesením č. k. 57Er/3023/2017-703 z 28. mája 2019.

6. Sťažovateľ aj v konaní sp. zn. 39Er/5484/2017 upovedomil 14. novembra 2019 o ďalších trovách exekúcie v súvislosti so zabezpečeným zemným plynom za obdobie od 3/2019 do 9/2019. Okresný súd uznesením č. k. 39Er/5484/2017-763 z 11. júna 2020 zamietol námietky povinného.

7. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 183/2021 zo 6. decembra 2021 vyslovil porušenie základného práva povinného na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie prvými dvomi uvedenými uzneseniami okresného súdu (č. k. 57Er/3022/2017-1226 z 25. marca 2019 a č. k. 57Er/3023/2017-703 z 28. mája 2019), zrušil ich a veci vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Ústavný súd podrobil kritike spôsob, akým sa okresný súd vysporiadal s argumentáciou povinného

spochybňujúcou skutočné skladovanie zabezpečeného zemného plynu. Túto otázku pritom považoval ústavný súd vzhľadom na predmet rozhodovania okresného súdu (výška a účelnosť uplatnených ďalších trov) za relevantnú. Nadväzne okresný súd nedal dostatočnú odpoveď na otázku, či sťažovateľovi (súdnemu exekútorovi) za údajné skladovanie zemného plynu patrí ním vyčíslená náhrada hotových výdavkov. Vo vzťahu k uzneseniu č. k. 39Er/5484/2017-763 z 11. júna 2020 ústavný súd osobitne kritizoval, že okresný súd nezaujal žiadne stanovisko k opakovaným výhradám povinného voči neprimeranosti zabezpečeného objemu zemného plynu vo vzťahu k vymáhanej pohľadávke a jej príslušenstvu, že právna analýza tvoriaca podklad právneho záveru okresného súdu nebola povinnému doručená s možnosťou zaujať k nej stanovisko, obsahom zadania, z ktorého vychádzala analýza, nebola informácia, že sťažovateľ vykonal dražbu zemného plynu aj bez jeho samotného zabezpečenia, argument zmarením účelu si okresný súd zrejme osvojil bez bližšieho vysvetlenia a neposkytol vlastný výklad § 121 Exekučného poriadku. Ústavný súd tiež vytkol, že odôvodnenie uznesenia je zmätočné, keďže konštatovalo preukázanie ďalších trov exekúcie faktúrou za úschovu zemného plynu, no súčasne okresný súd považoval za dôvodné tvrdenie povinného, podľa ktorého zemný plyn nebol skladovaný v tvrdenom rozsahu. Preto ústavný súd aj vo vzťahu k tomuto uzneseniu vyslovil, že ním boli porušené základné práva povinného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil ho a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

8. V ďalšom konaní okresný súd uznesením č. k. 57Er/3022/2017-2872 z 30. marca 2022 vyhovel námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie v zmysle upovedomenia z 21. decembra 2018 o ďalších trovách exekúcie vo výške 598 377,98 eur mesačne za úschovu zabezpečeného zemného plynu v období od 1. augusta 2018 do ukončenia úschovy. Dôvod vyhovenia námietkam tvoril záver, podľa ktorého nebolo preukázané, že došlo k reálnej úschove zabezpečeného zemného plynu. Okresný súd tiež konštatoval nezrozumiteľnosť a neurčitosť výšky ďalších trov v upovedomení.

9. Uznesením č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022 okresný súd vyhovel námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie v zmysle upovedomenia z 29. novembra 2019 o ďalších trovách exekúcie (úschova za obdobie marec – september 2019), a to v časti 402 895,16 eur. Naopak, zamietol námietky povinného v časti 1 118 164,24 eur. Vyhovujúci výrok okresný súd založil na nepreukázaní reálnej úschovy po 10. auguste 2019.

10. Okresný súd uznesením č. k. 57Er/3023/2017-2388 z 30. marca 2022 vyhovel námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie v zmysle upovedomenia z 18. marca 2019 o ďalších trovách exekúcie vo výške 382 569,52 eur mesačne za úschovu zabezpečeného zemného plynu v období od 1. augusta 2018 do ukončenia úschovy. Vyhovenie bolo založené na závere o nepreukázaní reálnej úschovy zabezpečeného zemného plynu a o nezrozumiteľnosti a neurčitosti výšky trov vyčíslenej v upovedomení.

11. Uznesením č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022 okresný súd vyhovel námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie v zmysle upovedomenia z 29. novembra 2019 o ďalších trovách exekúcie (za obdobie od marca 2019 do septembra 2019), a to v časti 257 588,71 eur. Súčasne zamietol námietky povinného v časti 714 891,89 eur. Za obdobie od 10. augusta 2019 do konca septembra 2019 okresný súd nepovažoval za preukázané reálne uskladnenie zabezpečeného zemného plynu, preto v tejto časti námietkam povinného vyhovel.

12. Napokon okresný súd uznesením č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 vyhovel námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie v zmysle upovedomenia zo 14. novembra 2019 o ďalších trovách exekúcie (za obdobie od marca 2019 do septembra 2019), a to v časti 44 032,26 eur. Zároveň zamietol námietky povinného v časti 122 203,74 eur. Aj v tomto prípade nepovažoval okresný súd obdobie od 10. augusta 2019 do konca septembra 2019 za preukázané reálne uskladnenie zabezpečeného zemného plynu, ktoré, naopak, za obdobie od marca 2019 do 10. augusta 2019 preukázané bolo.

13. Vo všetkých napadnutých uzneseniach okresný súd uzavrel, že z rámcovej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľom a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (a jej dodatkov) nevyplýva povinnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ] prevzatý zemný plyn skladovať, uschovať či opatrovať. Ide o inominátnu zmluvu, ktorej obsahom je povinnosť [REDAKOVANÉ] prevziať a opätovne dodať zemný plyn a povinnosť sťažovateľa zaplatiť za služby na základe vystavenej faktúry. Iba zo samotnej rámcovej zmluvy a takto formulovaných zmluvných povinností nevyplýva, či došlo k reálnemu uskladneniu zemného plynu.

14. Skladovanie zemného plynu považoval okresný súd za preukázané len v období od marca 2019 do 10. augusta 2019, a to spoločnosťou [REDAKOVANÉ]

15. V napadnutých uzneseniach vychádzal okresný súd konzistentne z právneho názoru o neprípustnosti extenzívneho výkladu § 121 Exekučného poriadku, podľa ktorého „*ak je obava, že by mohlo dôjsť k odstráneniu, poškodeniu alebo zničeniu hnutel'ných vecí pojatých do súpisu, exekútor sa postará o ich vhodné zabezpečenie na trovy povinného. Vhodným zabezpečením hnutel'ných vecí sa rozumie ich označenie pečatidlom alebo pečiatkou exekútora alebo ich úschova v priestoroch označených exekútorom. Iný spôsob zabezpečenia hnutel'ných vecí nie je prípustný.*“. Preto podľa okresného súdu pri úschove podľa citovaného ustanovenia nemožno odovzdať do úschovy vec v takom zmysle, že by prechádzalo na uschovateľa vlastníctvo, a neumožňuje ani to, aby ju uschovateľ predal (s výnimkou podľa § 183 ods. 1 Exekučného poriadku) či inak s ňou nakladal. Takéto konanie by odporovalo účelu úschovy. Akceptovaním zákonnosti nepravideľnej úschovy by došlo k extenzívnemu výkladu § 121 Exekučného poriadku, proti použitiu ktorého stojí v tomto prípade ochrana legitímnych záujmov povinného, ktorý musí byť chránený pred svojvôľou orgánov verejnej moci. Preto je možné vykonať úschovu podľa § 121 Exekučného poriadku len vtedy, ak dôjde k reálnemu uskladneniu veci, pričom právna a ekonomická podstata musí zostať zachovaná, t. j. vlastníctvo neprechádza na toho, u koho je vec uložená.

III.

Argumentácia sťažovateľa

16. Zemný plyn nachádzajúci sa v tranzitnej a distribučnej sieti predstavuje špecifickú hnutel'nú vec. Ide o zastupiteľnú druhovo určenú vec. Zemný plyn povinného sa na území Slovenskej republiky nachádzal len dočasne v tranzitnej sieti spoločnosti eustream a. s., preto bolo nevyhnutné pre vykonanie exekúcie speňažením hnutel'nej veci najskôr pristúpiť k jeho odobratiu z prepravnej siete – t. j. k zabezpečeniu hnutel'nej veci. Zabezpečenie zemného plynu bolo vykonané prostredníctvom tretej osoby – spoločnosti [REDAKOVANÉ].

17. Povinný svojím procesným postupom spôsobil predlžovanie exekučných konaní, konal obštrukčne, vymáhaný dlh dobrovoľne neuhradil, pričom výška trov úschovy priamo závisí od dĺžky úschovy.

18. Ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 183/2021 vo vzťahu k exekučným konaniam sp. zn. 57Er/3022/2017 a sp. zn. 57Er/3023/2017 okrem iného naznačil, v akom smere by malo byť dokazovanie doplnené. Pri opätovnom rozhodovaní (uznesenie okresného súdu č. k. 57Er/3022/2017-2872 z 30. marca 2022 a č. k. 57Er/3023/2017-2388 z 30. marca 2022) však okresný súd námietkam povinného vyhovel bez toho, aby dokazovanie vo veci doplnil.

19. Interpretácia § 121 Exekučného poriadku učená okresným súdom je arbitrárna, ústavne nekonformná. Podľa názoru sťažovateľa prípustnosť extenzívneho výkladu § 121 Exekučného poriadku nemožno vyhodnocovať výlučne v kontexte práv povinného, ale v kontexte účelu právnej normy, ktorým je aj ochrana práv oprávneného, ktorému svedčí exekučný titul. Sťažovateľ argumentuje, že zabezpečiť podľa § 121 Exekučného poriadku možno aj zastupiteľné, resp. druhovo určené hnutelné veci, a to ich úschovou u tretej osoby. Len taký výklad zohľadňuje rovnosť účastníkov exekučného konania a vzájomnú proporcionalitu ich práv i oprávnených záujmov. Nepripustenie extenzívneho výkladu § 121 Exekučného poriadku v rozsahu nepravidelnej úschovy (t. j. takej, kde druhovo určené veci prechádzajú do vlastníctva uschovávateľa a uschovávateľ je povinný vydať vec rovnakého druhu) nerešpektuje legitímny cieľ a účel exekučného konania, čím dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Sťažovateľovi do dňa podania ústavnej sťažnosti neboli zo strany okresného súdu vrátené exekučné spisy č. Ex 1679/17 (na okresnom súde sp. zn. 57Er/3022/2017) a č. Ex 1680/17 (na okresnom súde sp. zn. 57Er/3023/2017), čo len podčiarkuje porušenie princípu rovnosti zbraní v rámci konania o námietkach proti ďalším trovám exekúcie.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

21. Okresný súd považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú.

22. K námietke sťažovateľa, že pri opätovnom rozhodnutí č. k. 57Er/3022/2017-2872 a č. k. 57Er/3023/2017-2388 okresný súd rozhodol bez toho, aby doplnil dokazovanie vo veci, a to napriek tomu, že ústavný súd v ostatnom náleze naznačil, v akom smere by malo byť dokazovanie doplnené, konštatuje, že okresný súd sa pred vydaním rozhodnutia oboznámil s obsahom spisov (vrátane spisov súdneho exekútora). Sťažovateľ nekonkretizuje, aké dokazovanie mal okresný súd vykonať. Sťažovateľ mal možnosť oboznámiť sa s nálezom ústavného súdu, pričom povinný zaslal okresnému súdu vyjadrenia ku všetkým konaniam a podľa jeho prípisu ich zaslal aj sťažovateľovi, ktorý na nich ale nereagoval. Sťažovateľ je profesionál, pričom ďalšie dôkazné prostriedky okresnému súdu nepredložil, ďalšie dokazovanie nenavrhol. Okresný súd námietky povinného zamietol v časti, v ktorej považoval výšku ďalších trov za preukázanú. Povinnému ale nemožno uložiť, aby uhradil ďalšie trovy, ktoré neboli počas konania preukázané.

23. Pokiaľ ide o otázku výkladu § 121 Exekučného poriadku, okresný súd upozorňuje, že sťažovateľ dáva dôraz na účel exekúcie, citujúc analýzu [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľovi nič nebránilo uviesť túto argumentáciu počas exekučného konania. V prípade extenzívneho výkladu jednotlivých ustanovení môže dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty, keď adresátom právnej normy nebude zrejmé, za akých okolností môže súd pristúpiť k extenzívnemu výkladu a aký konkrétne bude tento extenzívny výklad a aké práva a povinnosti z nich súd vo vzťahu k adresátom vyvodí. Analýza predložená sťažovateľom uvedené nezohľadňuje. Extenzívny výklad § 121 Exekučného poriadku tiež naráža na čl. 2 ods. 2 ústavy.

IV.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

24. Zúčastnená osoba – spoločnosť [REDAKOVANÉ] (oprávnený v exekučnom konaní), poukázala na špecifiká zemného plynu ako hnutelnej veci a komodity, nakladania s ním. Obdobne ako pri preprave, aj pri úschove sa využíva zastupiteľnosť zemného plynu. Neustála zámena rovnako ako zmiešavanie zemného plynu je podstatou fungovania trhu so zemným plynom. V podzemných zásobníkoch sa tak nevyhnutne nachádzala odlišná vec ako zadržaný zemný plyn. Sám povinný sa pričínal o dĺžku exekučných konaní, a tým aj o enormné náklady s nimi spojené. Závery okresného súdu vo vzťahu k interpretácii § 121 Exekučného poriadku vychádzajú len z právneho stanoviska predloženého povinným (analýza Trnavskej univerzity) bez bližšieho odôvodnenia, prečo by mal byť práve tento názor správny. Ústavný súd v ostatnom náleze nekonštatoval, že interpretácia § 121 Exekučného poriadku formou extenzívneho výkladu, ktorú zvolil okresný súd v pôvodných rozhodnutiach, je nesprávna. Závery povinným predloženej analýzy nezohľadňujú špecifiká trhu so zemným plynom, osobitosti exekučného konania predajom zemného plynu ako hnutelnej veci. Nejde o narušenie princípu právnej istoty, keď povinný ako adresát právnej normy bol uzročený s tým, že do úvahy prichádza aj extenzívny výklad § 121 Exekučného poriadku. Vecné rozhodnutie č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 je prekvapivé, keďže exekúcia je skončená, poverenie bolo súdnym exekútorom vrátené v roku 2020, t. j. pred vydaním nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 183/2021. Okresný súd mal preto v konaní sp. zn. 39Er/5484/2017 rozhodnúť už len procesne o zastavení konania o námietkach povinného pre nedostatok (zánik) svojej právomoci. V zmysle ostatného nálezu bol okresný súd povinný náležite zistiť skutkový stav k otázke, či bol zemný plyn reálne skladovaný. Okresný súd tak mal vyzvať na predloženie relevantných dôkazov. Ak sťažovateľovi počas obnoveného konania o námietkach povinného v roku 2021 neboli vrátené exekučné spisy, ide o porušenie princípu rovnosti zbraní.

IV.3. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

25. Zúčastnená osoba – spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (povinný v exekučnom konaní), uviedla, že výklad § 121 Exekučného poriadku, ktorý učinil okresný súd v napadnutých uzneseniach, je správny. Pri predmetnom ustanovení zákonodarca zámerne použil také slovné vyjadrenie, ktoré nepripúšťa žiadne pochybnosti o jeho vôli – „*iný spôsob nie je prípustný*“. Uznesenia dávajú odpoveď na všetky relevantné otázky a nie sú arbitrárne. Postup súdneho exekútora, ktorý má predstavovať „nepravidelnú úschovu“, nebol v exekučných konaniach vôbec nevyhnutný, keďže sám súdny exekútor potvrdil, že k speňažovaniu zemného plynu došlo aj bez akejkoľvek reálnej úschovy. V skutočnosti slúžil výťažok zo speňaženia „nepravidelne uschovaného“ plynu v prevažnej miere iba na uspokojenie

vlastného nároku sťažovateľa. Pripustením extenzívneho výkladu § 121 Exekučného poriadku by došlo k neprijateľnému zásahu do práv povinného. Nepravidelná úschova v exekúcii nie je prípustná, čo podporujú nezávislé právne stanoviská k tejto otázke (Právnickej fakulty Trnavskej univerzity a prof. JUDr. Petra Vojčíka, Csc.). Nikdy nebolo sporné, že v prepravnom/skladovacom procese dochádza k zmiešavaniu zemného plynu. Je ale zásadný rozdiel, či je hnutelná vec poňatá do súpisu zmiešaná s inými druhovo identickými hnutelnými vecami z dôvodu fyzikálnych vlastností tejto veci (ale jej ekonomická hodnota stále existuje) alebo či je táto vec spotrebovaná, a teda v reálnom svete prestane existovať. Sťažovateľ umožnil spoločnosti Hycori so zemným plynom voľne nakladať, nemusela ho reálne skladovať a mohla ho predať, iba sa zaviazala na výzvu sťažovateľa rovnaké množstvo zemného plynu dodať. S takýmto postupom ale nie sú spojené takmer žiadne náklady na reálne skladovanie. Zúčastnená osoba spochybňuje aj okolnosť, či reálne došlo zo strany [REDAKOVANÉ] k spätnému dodaniu zemného plynu. Sťažovateľ požadoval od povinného v podobe ďalších trov exekúcie rovnaké náklady za reálnu aj za tzv. nepravidelnú úschovu, hoci tieto sú z povahy veci zásadne rozdielne. Vo vzťahu k sťažovateľom predloženým analýzám konštatovala, že obsahom zadania nebola informácia, že sťažovateľ vykonal dražbu zemného plynu aj bez jeho samotného zabezpečenia. Exekútor nikdy nepreukázal, že by v okolitých štátoch neexistovala voľná kapacita v zásobníkoch zemného plynu. Z potvrdenia z 20. januára 2023 predloženého sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom nemožno vyvodit' žiaden materiálny záver.

IV.4. Replika sťažovateľa:

26. Sťažovateľ v replike uviedol, že okresný súd mal v zmysle ostatného nálezu ústavného súdu náležite zistiť skutkový stav v otázke reálneho skladovania zemného plynu. Podľa sťažovateľa okresný súd nesmel rezignovať na svoju povinnosť vyzvať sťažovateľa na predloženie relevantných dôkazov. Je úlohou súdu určiť rozsah a otázky, ktoré sa majú v konaní dokazovať. Sťažovateľ nemal vedomosť, či prípis povinného mal, resp. v akom rozsahu relevanciu pre okresný súd, sťažovateľ okresným súdom na vyjadrenie sa k prípisu povinného vyzvaný nebol. Je povinnosťou súdu zistiť, či ide o náklady, ktoré ne/boli preukázané. Vo vzťahu k interpretácii § 121 Exekučného poriadku sťažovateľ konštatoval, že okresný súd si bez ďalšieho osvojil záver z právneho stanoviska predloženého povinným bez bližšej konkretizácie a odôvodnenia. Ústavný súd v ostatnom náleze nekonštatoval, že extenzívny výklad § 121 Exekučného poriadku, ktorý zvolil okresný súd v predošlých rozhodnutiach, je nesprávny. Nejde o narušenie princípu právnej istoty, keď povinný ako adresát právnej normy bol uzročený s tým, že do úvahy prichádza aj extenzívny výklad § 121 Exekučného poriadku. Sťažovateľ k svojmu podaniu pripojil preklad potvrdenia od uschovávateľa zemného plynu z 20. januára 2023.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

27. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na tvrdení o arbitrárnosti napadnutých uznesení, keď okresný súd učinil nesprávny výklad § 121 Exekučného poriadku, nepripustil možnosť nepravidelnej úschovy ako formy zabezpečenia zemného plynu. Okresný súd tiež nedoplnil dokazovanie napriek tomu, že v ostatnom náleze ústavný súd naznačil, v akom smere by malo byť dokazovanie doplnené.

28. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či orgán verejnej moci ten-ktorý zákon nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

29. Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (I. ÚS 155/2017, ZNaU 28/2017, pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1241/12 z 13. marca 2013, z ktorého navyše vyplýva, že povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad).

30. Podľa § 121 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) ak je obava, že by mohlo dôjsť k odstráneniu, poškodeniu alebo zničeniu hnutelných vecí pojatých do súpisu, exekútor sa postará o ich vhodné zabezpečenie na trovy povinného. Vhodným zabezpečením hnutelných vecí sa rozumie ich označenie pečatidlom alebo pečiatkou exekútora alebo ich úschova v priestoroch označených exekútorom. Iný spôsob zabezpečenia hnutelných vecí nie je prípustný.

31. V prípade, ak ústavný súd nálezom vysloví porušenie práv a napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu zruší s poukazom na nedostatočné odôvodnenie, uvedené automaticky neznamena, že všeobecný súd má pri opätovnom rozhodovaní nevyhnutne rozhodnúť opačne. Ústavný súd uvádza, že v ostatnom náleze (I. ÚS 183/2021) neposudzoval ústavnoprávnu udržateľnosť záveru okresného súdu o prípustnosti nepravidelnej úschovy z vecného hľadiska. K vysloveniu porušenia práv povinného došlo v dôsledku zistenia procesných pochybení (nedostatočné odôvodnenie, neposkytnutie možnosti povinnému oboznámiť sa s právnou analýzou, z ktorej okresný súd pri rozhodovaní vychádzal, vnútorná nekonzistentnosť odôvodnenia rozhodnutia).

32. Okresný súd po ostatnom náleze ústavného súdu v napadnutých uzneseniach pri výklade § 121 Exekučného poriadku pripustil možnosť zabezpečenia zemného plynu formou reálnej úschovy, t. j. spôsobom, kedy bol zadržaný zemný plyn skladovaný (hoci aj treťou osobou, nie priamo spoločnosťou ████████). Námietkam povinného voči ďalším trovám exekúcie však vyhovel vo vzťahu k obdobiu, kedy skladovanie zemného plynu nepovažoval za preukázané, t. j.

keď zabezpečenie malo mať charakter nepravideľnej úschovy (forma úschovy, keď vlastnícke právo k zastupiteľnej druhovo určenej veci prechádza na uschovávateľa a ten je povinný vrátiť vec rovnakého druhu a množstva).

33. Ústavný súd konštatuje, že v exekučných konaniach, v ktorých boli vydané napadnuté uznesenia, nie je sporné, že zemný plyn je špecifickou hnutel'nou vecou, ktorá podlieha exekúcii. Ide o druhovo určenú zastupiteľnú vec, pričom nakladanie so zemným plynom sa spravuje osobitnými pravidlami. Ústavný súd k tomuto uvádza, že § 121 Exekučného poriadku, vychádzajúc striktne z jeho doslovného znenia, nezohľadňuje špecifiká zabezpečenia a nakladania s takou hnutel'nou vecou, akou je zemný plyn. Exekučný poriadok v § 121 stanovuje, že iný než tam vymedzený spôsob úschovy možný nie je. Nemožno však pripustiť taký prístup k výkladu na vec sa vzťahujúcej právnej normy, ktorý by *de facto* zmaril možnosť zabezpečenia jedinej hnutel'nej veci vo vlastníctve povinného, nachádzajúcej sa na území Slovenskej republiky, a to len kvôli špecifickosti exekvovanej veci bez ďalších relevantných dôvodov. Ako už ústavný súd uviedol skôr, všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona.

34. Účelom exekučného konania je nútené (teda proti vôli povinného) uspokojenie pohľadávky oprávneného vyplývajúcej z exekučného titulu. V nadväznosti na uvedené účelom § 121 Exekučného poriadku je zabezpečiť hnutel'né veci vo vlastníctve povinného podliehajúce exekúcii tak, aby v konečnom dôsledku mohol byť naplnený cieľ exekučného konania – t. j. uspokojenie nútene vymáhanej pohľadávky oprávneného. Pri vedení exekúcie na majetok povinného na strane jednej stojí záujem oprávneného na vymožení pohľadávky, na strane druhej ochrana práv povinného, do ktorých je možné zasahovať len v nevyhnutnej, zákonom vymedzenej miere. Pri interpretácii právnej normy je potom nutné zohľadniť záujmy oboch proti sebe stojacich účastníkov exekučného konania.

35. Pri nepravideľnej úschove prechádza na uschovávateľa vlastnícke právo k zastupiteľnej veci, pričom uschovávateľ má recipročnú povinnosť vydať vec rovnakého druhu a množstva. Táto strata vlastníckeho práva je iba dočasná, pretože pri následnom vrátení veci (rovnakého množstva a druhu) zo strany uschovávateľa vlastnícke právo k vydanej veci nadobúda pôvodný vlastník, ktorého vec bola predmetom úschovy. V tomto smere zásah do práv povinného v exekučnom konaní pri realizácii nepravideľnej úschovy na účel dosiahnutia cieľa exekúcie (speňaženia hnutel'ného majetku povinného a následného uspokojenia vymáhaných pohľadávok z výťažku) nemá trvalý charakter, existenciou povinnosti uschovávateľa vydať uschovanú vec (čo sa týka množstva a druhu) je zabezpečené navrátenie do stavu, ktorý tu bol pred realizáciou nepravideľnej úschovy. Dočasná strata vlastníckeho práva je kompenzovaná vznikom práva na vrátenie veci (rovnakého druhu a množstva). Osobitne pri zastupiteľnej veci, akou je zemný plyn, je zaručené vrátenie veci rovnakej kvality vzhľadom na okolnosť, že do prepravnej siete môže vstupovať zemný plyn iba s určitými kvalitatívnymi vlastnosťami (fyzikálne, chemické). Riziko, že uschovaná vec by eventuálne nebola uschovávateľom spätne vydaná, je pri reálnej (pravideľnej) a nepravideľnej úschove porovnateľné a právo na náhradu škody voči uschovávateľovi je zachované v oboch prípadoch.

36. Pokiaľ povinný argumentuje tým, že v exekučných konaniach napokon došlo k speňažovaniu zemného plynu aj bez toho, aby bol zabezpečený, k tomuto ústavný súd konštatuje, že súdny

exekútor je povinný pri výkone svojej činnosti postupovať s odbornou starostlivosťou. Ide o jednu zo základných povinností súdneho exekútora vyplývajúcich mu priamo z Exekučného poriadku. Ako na to poukázal aj samotný okresný súd, sťažovateľ si pred zabezpečením zemného plynu dal vypracovať znalecký posudok na účel zistenia množstva zemného plynu, ktorý je potrebné zabezpečiť, tiež odborný posudok na účel zistenia, či je cena požadovaná spoločnosťou Hycori za úschovu zemného plynu adekvátne. Nemožno súdnemu exekútorovi vytýkať, že pristúpil k zabezpečeniu zemného plynu s poukazom na § 121 Exekučného poriadku, ak z okolností exekučných konaní vyplýva, že povinný právoplatne judikované pohľadávky oprávneného dobrovoľne splniť nechcel, snažil sa exekúciu zabrániť, resp. ju oddialiť dostupnými procesnými nástrojmi (námietky proti exekúciu, návrhy na odklad exekúcie, zastavenie exekúcie) a napokon uskutočnil aj kroky, ktoré viedli k zmene nadobúdania vlastníckeho práva k zemnému plynu. Zabezpečenie zemného plynu sťažovateľom ako súdnym exekútorom s poukazom na § 121 Exekučného poriadku tak nepochybne sledovalo cieľ zamedziť zmareniu jeho speňazenia v exekúciu, teda smerovalo k naplneniu účelu exekučného konania – uspokojeniu vymáhaných pohľadávok oprávneného.

37. Súdny exekútor je orgánom vykonávajúcim verejnú moc, čo znamená, že je pri výkone svojej činnosti limitovaný v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavný súd už v minulosti uviedol, že viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy neznamena výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07).

38. Jedinou vecou vo vlastníctve povinného nachádzajúcou sa na území Slovenskej republiky bol zemný plyn, pričom povinný sa zdráhal dobrovoľne splniť povinnosti vyplývajúce mu z exekučného titulu, aktívne sa snažil v priebehu exekučných konaní zamedziť, resp. oddialiť uspokojenie vymáhaných pohľadávok. Za daného stavu, majúci na zreteli účel exekučného konania a účel § 121 Exekučného poriadku, právny záver okresného súdu, podľa ktorého zabezpečenie hnuťnej veci – zemného plynu v zmysle § 121 Exekučného poriadku v podobe nepravideľnej úschovy nie je prípustné, nemožno vyhodnotiť ako ústavne konformný. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že možnosti reálneho skladovania zemného plynu sú s ohľadom na špecifiká tejto komodity limitované a nemožno vylúčiť absenciu voľnej kapacity v zásobníkoch zemného plynu nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v iných štátoch.

39. V dôsledku ústavne nekonformného výkladu § 121 Exekučného poriadku došlo k zásahu do práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže okresný súd námietkam povinného proti ďalším trovám (čiastočne) vyhovel.

40. Okresný súd námietkam povinného vyhovel vo vzťahu k obdobiam, za ktoré nepovažoval za preukázané reálne skladovanie zemného plynu s poukazom na neprípustnosť extenzívneho výkladu § 121 Exekučného poriadku, teda na neprípustnosť nepravideľnej úschovy. Za tohto stavu sa bližšie nezaoberal otázkou, či a v akej výške sú opodstatnené trovy exekúcie za obdobie nepravideľnej úschovy zemného plynu.

41. Dňa 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (tzv. nová súdna mapa), ktorým bol

v čl. VIII zmenený aj zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“).

42. Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV.

43. Vzhľadom na konštatovanie porušenia sťažovateľovho práva podľa č. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd, vychádzajúc z čl. 127 ods. 2 ústavy, napadnuté uznesenia okresného súdu v rozsahu výrokov, ktorými bolo vyhovené námietkam povinného proti ďalším trovám exekúcie, ako aj súvisiacich výrokov o trovách konania o námietkach povinného, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie nástupníckemu Mestskému súdu Bratislava IV (bod 2 výroku nálezu). Mestský súd Bratislava IV je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

44. K tvrdeniu sťažovateľa o porušení jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorú ústavný súd považoval iba za súčasť argumentácie (namiatané porušenie čl. 20 ods. 1 sa nepremietlo do petitu sťažnosti, pozn.), ústavný súd pre úplnosť uvádza, že po zrušení napadnutých uznesení sa v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru otvára priestor na to, aby sa Mestský súd Bratislava IV vyrovnal s ochranou uvedeného práva sťažovateľa hmotného charakteru.

45. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie jeho práv uznesením č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022, uznesením č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022 a uznesením č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 ako celkami. Predmetnými uzneseniami však okresný súd (okrem iného) námietky povinného voči ďalším trovám exekúcie čiastočne zamietol. Zamietavými výrokmi vyznievajúcimi v prospech sťažovateľa nemohlo byť nijako negatívne zasiahnuté do označených práv sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti v časti namiataného porušenia práv sťažovateľa zamietavými výrokmi uznesení č. k. 57Er/3022/2017-2880 z 31. marca 2022, č. k. 57Er/3023/2017-2396 z 31. marca 2022 a č. k. 39Er/5484/2017-907 z 29. marca 2022 nevyhovel.

VI.

Trovy konania

46. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

47. Sťažovateľ si náhradu trov konania pred ústavným súdom neuplatnil, žiadne trovy konania mu zo spisu ani nevyplývajú.

48. Náhradu trov konania si uplatnila zúčastnená osoba – spoločnosť [REDAKOVANÉ], a to trovy právneho zastúpenia za vyjadrenie k sťažnosti.

K tomuto ústavný súd konštatuje, že v zmysle zákona o ústavnom súde (§ 73 ods. 3) môže ústavný súd priznať náhradu trov konania iba účastníkovi (prípadne štátu), nie však zúčastnenej osobe. S poukazom na uvedené ústavný súd sťažovateľovi ani zúčastnenej osobe náhradu trov konania pred ústavným súdom nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu